

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Titel: Europa Politik : Arbejdsprogram nr. 14

Ophav:

Ressourcetype:

Ressourcetype:

Oprindelsesdato: 1999

Emne: Partiprogram, partiprogrammer, program

Opstilling: DA-småtryk. Politik 4

Kommentar: Vedtaget af hovedbestyrelsen 23. januar 1999

Relateret:

Relateret:

Copyright: Billedet er muligvis beskyttet af loven om ophavsret

Arbejdsprogram **14**

DET KØB. BILLOTER
18. NOV 1999
GÅRSTADEN 179

Europa Politik

Se også arbejdsprogram nr. 8 om forsvars- og sikkerhedspolitik, nr. 9 om indvander- og flygtningepolitik, nr. 23 om udenrigspolitik og nr. 24 om u-landspolitik.

Se endvidere ordforklaringen side 18 bagest i programmet

Vedtaget af hovedbestyrelsen
23. januar 1999

**KRISTELIGT
FOLKEPARTI**
- en stemme for livet

Indholdsfortegnelse

Danmark i Europa	1
EU-samarbejdets fremtid	1
De danske forbehold	4
Arbejdsmarkedspolitik	4
Beskæftigelsespolitik	4
Energi politik	4
Erhvervs politik	4
EU og udviklingslandene	5
Fiskeripolitik	6
Forbrugerpolitik	6
Forsknings- og Teknologipolitik	6
Landbrugspolitik	7
Miljøpolitik	7
Regionalpolitik	8
Retlige og indre anliggender	9
Skatte- og afgiftspolitik	9
Transportpolitik	10
Uddannelsespolitik	10
Det udenrigs- og	
sikkerhedspolitiske samarbejde	10
Økonomisk politik og valutapolitik	11
Ordforklaring	12

Danmark i Europa

Kristeligt Folkeparti er tilhænger af et tæt og forpligtende samarbejde mellem alle europæiske lande, der bygger på principperne om frihed, demokrati, respekt for menneskerettighederne, de grundlæggende frihedsrettigheder samt retsstatsprincippet.

Samarbejdet må have til formål at sikre fred, politisk og økonomisk stabilitet, en mere retfærdig verdensorden og en bæredygtig økonomisk udvikling med udpræget solidaritet med de svageste stillede befolkningsgrupper.

I den forbindelse er det nødvendigt at sikre en fornuftig arbejdsdeling mellem FN, andre internationale organisationer, regionale sammenslutninger som EU og enkeltlande.

Også i det europæiske samarbejde bør subsidiaritetsprincippet være et bærende demokratisk princip, således at beslutningerne træffes så tæt som muligt på dem, de berører.

Der må tilstræbes størst mulig åbenhed og folkelig deltagelse omkring de politiske beslutninger.

Kollektive beslutninger bør alene træffes, hvor de er nødvendige for at nå fælles mål, eller hvor opgaverne er af en sådan art, at de med fordel kan løses i fællesskab.

Der må sikres velfungerende demokratiske kontrolmekanismer i både det mellemstatslige og det overstatslige samarbejde.

EU-samarbejdets fremtid

Samarbejdet i EU er en proces, hvor udviklingen til stadighed må tilpasses ændringer i samarbejdets forudsætninger, som f.eks. stadig flere medlemslande og europæiske og globale udfordringer. Denne løbende proces har efterhånden ført til et ganske omfattende og integreret samarbejde, der ikke længere kan betragtes som et traditionelt udenrigspolitisk eller handelsmæssigt samarbejde.

Etableringen af det indre marked, den øgede prioritering af beskæftigelse, arbejdsmarkedspolitik og miljøpolitik samt et stadig tættere og forpligtende økonomisk samarbejde m.m. gør, at EU-samarbejdet i dag har en uhyre stor indflydelse på rent indenrigspolitiske områder.

I de kommende år vil især udvidelsen af EU med central- og østeuropæiske lande, den næste store reform af landbrugspolitikken, samarbejdet om retlige og indre anliggender samt etableringen af den økonomiske og monetære union være blandt hovedpunkterne på EU's dagsorden.

EU-samarbejdet står overfor store udfordringer, og det kræver budgetdisciplin, en nøje prioritering af EU's opgaver og en tilpasning af institutionerne til den større medlemskreds.

Kristeligt Folkeparti vil især arbejde for følgende:

1. Udvidelsen af EU skal forberedes grundigt og bør ikke forsinkes af interne forhold i EU, f.eks. arbejdet med tilpasning af institutionerne, budgettet, strukturfondene og de forskellige politikområder til den større medlemskreds. Tilsvarende må optagelsen af nye medlemslande ikke svække EU's beslutningsdygtighed; EU skal fortsat være blandt de afgørende drivkræfter i det fremtidige, europæiske samarbejde.

Samarbejdsaftalerne med ansøgerlandene (førtiltrædelsesprogrammerne) skal sikre, at de optages som medlemmer af EU, når betingelserne herfor er opfyldt. EU må derfor ikke på forhånd og heller ikke i forbindelse med gennemførelsen af førtiltrædelsesprogrammerne afskære noget ansøgerland fra en hurtigere optagelse end andre ansøgerlande. Optagelsestidspunkterne må således også afspejle de enkelte ansøgerlandes egen indsats for at opfylde optagelsesbetingelserne.

EU's og de enkelte EU-landes øststøtteprogrammer bør i højere grad koordineres, så der opnås en større samlet effekt. Eksempelvis kan der tilbydes ansøgerlandene regionale udviklingsprogrammer med

støtte fra både EU og EU-lande, f.eks. på områder som offentlig forvaltning, EU-administration af strukturfondsmidler, miljø-, energi- og affaldsplanlægning samt forbedringer på social- og sundhedsområdet.

Der må tilstræbes klare og kontrollerbare støttekriterier samt enkle ansøgnings- og bevillingsprocedurer.

2. I forbindelse med udvidelsen af EU hilser Kristeligt Folkeparti det velkommen, at Amsterdam-traktaten åbner mulighed for „forstærket samarbejde“ mellem grupper af medlemslande på visse områder, men understreger samtidig betydningen af, at et sådant samarbejde mellem grupper af EU-lande ikke svækker EU's funktionsdygtighed og handlekraft i øvrigt.
3. Selv om udvidelsen af EU med de central- og østeuropæiske lande samt Malta og Cypern er den største udfordring for EU i de næste mange år, må udvidelsen ikke medføre en nedprioritering af EU's samarbejde med udviklingslandene. EU skal fortsat påtage sig en hovedrolle i bestræbelserne på at mindske velstandskløften mellem industri-landene og udviklingslandene.
4. EU skal fortsat være et samarbejde mellem suveræne stater, hvor samarbejdet skal foregå i nøje overensstemmelse med nærhedsprincippet (subsidiaritetsprincippet) på de områder, som ikke er omfattet af Fællesskabets enekompetence.
5. Nationale, kulturelle og sproglige forskelle mellem medlemslandene samt nationale og etniske mindretal skal respekteres. EU-landenes kulturelle mangfoldighed skal bevares, og harmonisering på kulturområdet skal afvises.
6. I forbindelse med den nye artikel 6A i EF-traktaten om foranstaltninger mod „forskelsbehandling på grund af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering“ ønsker Kristeligt Folkeparti en redegørelse fra udenrigsministeren for baggrunden for indførelsen af denne artikel og dens tænkelige konsekvenser for dansk lovgivning. Kristeligt Folkeparti vil endvidere arbejde for, at konkrete forslag fra Kommissionen på grundlag af denne artikel kommer til offentlig debat i god tid, før Rådet skal træffe beslutning.
7. Af blandt andet historiske, kulturelle, sproglige og nærdemokratiske grunde kan Kristeligt Folkeparti ikke støtte en udvikling af EU-samarbejdet i retning af en føderation (forbundsstat), hvor den lovgivningsmæssige kompetence deles mellem Europa-Parlamentet og Rådet. Rådet skal - som repræsentant for medlemslandenes regeringer og parlamenter - fortsat have denne kompetence, men med hørings- og forslagsret for Europa-Parlamentet.
8. Kommissionen skal styrkes, når det gælder gennemførelsen af beslutninger omkring offentlig orden og sikkerhed, beskyttelse af menneskers og dyrs liv og sundhed, beskyttelse af planter, af nationale skatte eller af industriel og kommerciel ejendomsret.
9. Der skal snarest fastlægges regler for medlemslandenes repræsentation i EU's institutioner. I forbindelse hermed skal der både tages særlige hensyn til de forholdsvis mange befolkningsmæssigt små og - for nogle af de kommende medlemmers vedkommende - fattige lande i et udvidet EU, den økonomiske byrdefordeling (medlemsbidrag) og til EU's funktionsdygtighed. Reglerne for repræsentation og afstemninger i Rådet må udformes på en sådan måde, at hverken en større gruppe af små lande eller en mindre gruppe af store lande kan opnå ensidig dominans. Ansøgerlandene skal inddrages i forberedelsen af disse regler.
10. Finansieringen af EU's budget bør videreføres på grundlag af finansieringsaftalen fra 1988, således at byrdefordelingen i høj grad afspejler de enkelte landes bruttonationalindkomst (BNI). Dog bør den særlige reduktion af BNI-bidraget fra Storbritannien ophøre, således at Storbritannien bidrager med forholdsvis lige så meget som de øvrige EU-lande.

Løftet over EU's egne indtægter bør fastholdes på niveauet for 1999 (1,27% af EU-landenes samlede BNI), samtidig med at der fortsat skal kræves stram budgetdisciplin.
11. Retsakter skal være klart begrundet i EU-traktaterne, de skal opfylde væsentligheds-kriteriet, der skal være klare og overbevisende begrundelser for, at de er nødvendige for Fællesskabets funktion, der skal være proportionalitet mellem mål og midler, og de skal respektere subsidiaritetsprincippet.

Der må ikke via retsakter eller via Kommissionens forvaltningspraksis ske en svækkelse af nationale myndigheders indflydelse på lokale forhold, som primært har betydning i det enkelte medlemsland.

Direktiver skal i visse tilfælde, f.eks. hvor der ikke er risiko for nationalt „misbrug“ eller erhvervsamæssig konkurrenceforvridning, kunne udformes som rammedirektiver, hvor implementeringslovgivningen overlades til de nationale parlamenter.

12. De nationale parlamenter skal inddrages mere aktivt i lovgivningsarbejdet, hvilket Amsterdam-traktaten også lægger op til. I den forbindelse skal der være mere regelmæssige kontakter mellem de nationale parlamenter og Europa-Parlamentet om behandlingen af lovinitiativer.

På lignende vis skal de regionale og lokale myndigheder (amter og kommuner) via Regionsudvalget inddrages i alle forslag til retsakter, der har indflydelse på den regionale og lokale udvikling.

Ved en kommende traktatændring bør respekten for det regionale og lokale selvstyre medtages, med udgangspunkt i de konventioner, der er indgået under Europarådet.

13. EU's institutioner og medlemslandenes regeringer og parlamenter skal arbejde for størst mulig folkelig deltagelse i debatten om den videre udvikling af EU-samarbejdet, blandt andet gennem relevant informationsmateriale, offentlige høringer og lignende. Arbejdet hermed må ikke begrænses til perioderne omkring regeringskonferencer om traktatændringer. I den forbindelse er det vigtigt, at der tages initiativ til en forenkling af EU-traktaterne, og at disse gøres sprogligt tilgængelige for almindelige mennesker. Det er helt afgørende for EU's folkelige legitimitet, at de politiske beslutningstagere har deres „bagland“ i orden.
14. Der skal være størst mulig åbenhed omkring beslutningerne i EU. Rådsmøder skal

være åbne for offentligheden, medmindre særlige grunde nødvendiggør lukkede møder. Der skal indføres offentlighed i forvaltningen efter nordiske principper. Der skal være høringsret for ikke-kommercielle grupper.

15. Alle medlemslande skal gennemføre rådsbeslutninger og domstolsafgørelser uden unødigt forsinkelse. Der skal indføres passende sanktioner ved manglende efterlevelse af dette princip.
16. Der skal sættes mere konsekvent ind mod svindel med EU-midler, og spild af EU-midler på grund af overdrevent bureaukrati og lignende skal bekæmpes ved rationalisering og bedre budgetdisciplin.
17. Der har været alt for lidt offentlig omtale af og debat om ombudsmandens arbejde. Kristeligt Folkeparti foreslår, at Folketinget eller Europa-Parlamentets informationskontor tager initiativ til en årlig, offentlig høring om ombudsmandens arbejde for at vurdere resultaterne heraf, og om der er behov for ændring af EU-institutionernes arbejde og af traktatens bestemmelser om ombudsmandsinstitutionen.
18. Det er nødvendigt til stadighed at vurdere især Kommissionens (forvaltningens) arbejds gange og ansættelsesprocedurer for at sikre en effektiv forvaltning af EU-lovgivningen, og at EU-personalet er repræsentativt for medlemslandene og har de nødvendige kvalifikationer. Kommissionen bør derfor midt i sin funktionsperiode forelægge Rådet (udenrigsministrene) og Parlamentet en skriftlig redegørelse for, hvilke initiativer den har taget for at sikre en rationel administration og ansættelse af personale med de nødvendige kvalifikationer. Rådet og Parlamentet afholder på grundlag af redegørelsen et fællesmøde med formandskabet for Kommissionen med henblik på eventuelle ændringer af Kommissionens forvaltningspraksis og procedurer for ansættelse af personale.

De danske forbehold

Resultatet af folkeafstemningen den 18. maj 1993 om Maastricht-traktaten og Edinburgh-afgørelsen af 12. december 1992 skal respekteres. Det samme skal aftalen mellem 7 af Folketingets partier om, at forbeholdene kun kan ophæves gennem en ny folkeafstemning.

En sådan må forudsætte, at der er et klart, folkeligt grundlag for ophævelse af et eller flere af forbeholdene, og Kristeligt Folkeparti vil senest til den tid tage stilling til, hvad man vil anbefale vælgerne. I forbindelse med en sådan folkeafstemning vil Kristeligt Folkeparti i øvrigt arbejde for, at såvel fordele som ulemper ved henholdsvis opretholdelse og ophævelse af et eller flere af forbeholdene kommer klart frem i debatten.

Arbejdsmarkedspolitik

EF-traktatens bestemmelser herom i afsnittet om social- og arbejdsmarkedspolitik skal gennemføres hurtigst muligt i medlemslandenes lovgivning og skal respekteres i arbejdsmarkedets overenskomster.

Ved gennemførelsen skal Danmark i så vid udstrækning som muligt præge de konkrete foranstaltninger, herunder udformningen af direktiver og lignende, med erfaringerne fra det danske arbejdsmarked, herunder det danske overenskomstsystem. Gennemførelsen af traktatens bestemmelser må i øvrigt ske på en sådan måde, at det ikke anfægter arbejdsgivernes og arbejdstagernes ret til frit at indgå overenskomster.

Danmark skal leve op til den europæiske socialpagts principper om foreningsfrihed og dermed forbyde de eksisterende eksklusivaftaler.

Beskæftigelsespolitik

EF-traktatens nye bestemmelser om beskæftigelsespolitikken skal følges konsekvent op, blandt andet ved at Folketinget foranstalter en årlig, offentlig høring om Det Europæiske Råds konklusioner på baggrund af medlemslandenes rapporter til Rådet og Kommissionen om deres foranstaltninger til gennemførelse af deres nationale beskæftigelsespolitikker og beskæftigelsesudvalgets vurdering af beskæftigelsessituationen og beskæftigelsespolitikkerne i medlemslandene og i Fællesskabet.

Energipolitik

En fælles energipolitik skal sigte mod en stabil energiforsyning til rimelige priser under hensyntagen til økologiske forhold.

Der skal indføres fælles energiafgifter i EU, så energipriserne ikke alene afspejler produktionsomkostningerne, men også de anvendte energikilders afledte omkostninger for miljø og sundhed. Det skal sikres, at energipriserne afspejler såvel økologiske som samfundsøkonomiske hensyn. Udgifterne til oplagring og bevogtning af radioaktivt affald skal indgå ved prisfastsættelsen ved produktion af kernekraft.

I forbindelse med gennemførelsen af det indre marked skal der også oprettes „et indre energimarked“. Etableringen heraf skal dog tage hensyn til lande som Danmark, der som følge af oliekriserne har gennemført en langsigtet energipolitik med store anlægsinvesteringer.

EU skal være førende i forskning vedrørende energibesparelser og omlægning af energiproduktionen i retning af øget brug af vedvarende energikilder og biobrændsler.

Der skal ligeledes forsøges i reaktorsikkerhed og fredelig anvendelse af fusionsenergi.

Der skal udformes fælles standarder vedrørende maksimalt energiforbrug i el-apparater.

EU kan dog ikke alene forbedre det globale miljø, men skal arbejde aktivt i FN for opfyldelse af Brundtland-rapportens mål om halvering af energiforbruget inden år 2030. Det kræver, at EU-landene går foran, som det da også var tilfældet på FN's miljøkonference i Kyoto (Japan) i 1997.

Erhvervspolitik

EU skal i tæt samarbejde med de enkelte medlemslande forbedre virksomhedernes rammevilkår, herunder uddannelse af arbejdsstyrken, udvikling af informationsfund og let adgang til erhvervsrådgivning.

Det skal gøres lettere at etablere virksomhed, og de mange tekniske handelshindringer medlemslandene imellem skal fjernes i overensstemmelse med principperne for det indre marked. Erhvervslivets administrative byrder skal lempe, blandt andet gennem mere klare og enkle ordninger.

Erhvervspolitikken må have til formål at skabe lige konkurrencevilkår.

EF's støtteprogrammer skal især tilgodese små og mellemstore virksomheder. Der skal i den forbindelse gøres en særlig indsats via samarbejdsaftalerne med ansøgerlandene (förtiltrøedsprogrammerne) for at sikre, at erhvervslivet i disse ikke bliver domineret af store udenlandske virksomheder.

Det indre marked, herunder bestemmelserne om varenes frie bevægelighed, favoriserer regioner med store, kapitalstærke virksomheder, en veluddannet arbejdsstyrke og en udbygget infrastruktur på bekostning af regioner i EU's udkantsområder og ø-regioner med hovedsagelig meget små virksomheder, dårligt uddannet arbejdsstyrke og infrastrukturelle barrierer. For at modvirke de stadig større regionale uligheder må der derfor også fremover ydes støtte via EU's strukturfonde til de svagest stillede regioner i EU, så de konkurrencemæssigt stilles lige med de øvrige regioner i EU.

Den offentlige støtte til private virksomheder må ikke have form af egentlig driftsstøtte, men alene være støtte til nødvendige investeringer i omstilling og tilpasning til det indre marked, herunder rådgivning og udvikling af nye kvalitetsprodukter. Der skal sikres en effektiv kontrol af virksomhedsstøtten, og det må sikres, at støtten ikke af virksomheder kan anvendes til spekulation i form af direkte udflytning af arbejdspladser til støtteberettigede områder.

EU's regler på miljø- og sundhedsområdet skal udformes som minimumsbestemmelser, hvor de enkelte medlemslande gives mulighed for at opretholde og indføre skrappe bestemmelser, for såvidt det kan påvises, at der ikke er tale om rene tekniske handelshindringer.

EU og udviklingslandene

EU's u-landspolitik skal i sammenhæng med EU's øvrige samarbejdsområder sikre en mere retfærdig økonomisk verdensorden, hvor kløften mellem rige og fattige lande mindskes. Kristeligt Folkeparti ønsker, at EU taler med klar stemme til fordel for de fattige lande, når der forhandles i WTO.

EU's samarbejde med udviklingslandene skal udbygges væsentligt; der skal derfor afsættes betydeligt flere midler til dette formål. Målet må være, at EU-bistanden øges gradvis, uden at det forringer de nationale bistandsindsatser.

EU's u-landspolitik skal ikke erstatte, men skal supplere medlemslandenes egen u-landspolitik. Der er imidlertid behov for en bedre koordination, så overlappning undgås. Det samme gælder i forhold til FN's udviklingsprogrammer.

EU's u-landspolitik skal først og fremmest sigte mod økonomisk og social fremgang i de fattigste lande og befolkningsgrupper. Målet må være en socialt afbalanceret udvikling, som kommer den brede befolkning til gode.

Et andet væsentligt sigte skal være et samarbejde med u-landene om langsigtede fødevarerstrategier med henblik på en stadig større grad af selvforsyning i disse lande. Udviklingsbestræbelserne omkring landbrugsdistrikterne skal derfor have høj prioritet.

Endelig skal EU's samarbejde med udviklingslandene fremme demokratiske styreformere og efterlevelsen af menneskerettighederne.

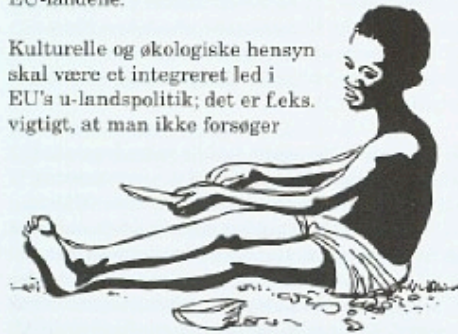
Lomé-konventionen skal principielt stå åben for alle u-lande, og konventionen må løbende tilpasses u-landenes grundlæggende behov, både med hensyn til handelspolitiske forbedringer, fødevarer- og anden bistand, teknologioverførsel (tilpasset teknologi), gældssanering o.s.v. Konventionens særlige bestemmelser om sikring af eksportindtægter og fremme af mineindustrien skal udbygges og forbedres.

Konventionen bør ændres til en rammeaftale med ubegrænset løbetid af hensyn til parternes muligheder for langtidsplanlægning og for at understrege EU's forpligtelser overfor u-landene.

U-lande, der ikke ønsker optagelse i Lomé-samarbejdet, skal tilbydes associerings- eller handelsaftaler, der på så mange områder som muligt følger principperne i Lomé-konventionen.

EU må bidrage mere aktivt til fremme af samhandelen mellem u-landene, så de ikke kommer i et for stærkt afhængighedsforhold til EU-landene.

Kulturelle og økologiske hensyn skal være et integreret led i EU's u-landspolitik; det er f.eks. vigtigt, at man ikke forsøger

at forcere en udvikling, som underminerer væsentlige kulturtraditioner, eller som griber forstyrrende ind i sårbare naturområder. Der skal derfor også tages særlige hensyn til truede dyrearter, sårbare skovområder m.v.

Der skal fortsat arbejdes for, at alle EU-lande snarest når op på den af FN fastsatte målsætning om 0,7% af BNI i årlig, statslig u-landsbistand.

Fiskeripolitik

Målsætningen for EU's fiskeripolitik skal være at

- varetage EU-landenes fiskeripolitiske interesser overfor omverdenen
- genopbygge og stabilisere fiskebestanden i EU-landenes have
- forebygge forurening af havmiljøet
- fastlægge og fordele fangstmængder og tonnage under hensyntagen til nationale fiskeritraditioner samt økonomiske, sociale, regionale og fiskeribiologiske forhold
- sikre en mere effektiv og ensartet kontrol af fiskeriet i de enkelte EU-lande.

En forsvarlig udnyttelse af havets ressourcer og erhvervets rentabilitet skal sikres ved hjælp af tekniske bevaringsforanstaltninger, fleksible ilandtagingsregler og fælles kvalitetskrav.

Forbrugerpolitik

EU skal medvirke til at sikre forbrugerne gode og sunde varer på et miljømæssigt bæredygtigt grundlag.

Gennem en fælles, udvidet anvendelse af mærkning og varedeklarerationer skal forbrugerne have forbedrede muligheder for at bedømme og sammenligne varernes indhold og kvalitet. I den forbindelse må det fremgå klart af mærkning og varedeklarerationer, hvis der indgår gensplejsede produkter i fødevarer.

EU-landenes forbrugerorganisationer skal have bedre muligheder for at yde forbrugerne en særlig vejledning i forbrugsvalg.

EU-landenes love skal sikre sandfærdig information i reklamer og lignende i overensstemmelse med alment anerkendte normer for god markedsføringsetik.

EU skal via konkurrencepolitikken sikre den frie prisdannelse til gavn for forbrugerne.

Der skal på europæisk niveau opstilles restriktive retningslinier for reklamer for særligt sundheds-skadelige varer, f.eks. tobak og alkohol.

Forsknings- og Teknologipolitik

EU skal fortsat fremme medlemslandenes samarbejde omkring forskning og teknologisk udvikling (F&U-programmer) ved samordning af medlemslandenes programmer og ved hel eller delvis finansiering over EF-budgettet af fælles-europæiske og nationale programmer med relevans for samarbejdet mellem EU-landene på de pågældende områder.

EU bør fortrinsvis støtte programmer inden for områderne energi- og miljøvenlig teknologi, affaldshåndtering, genbrug, sikkerhed ved transport af personer og farligt gods, reaktorsikkerhed, beskæftigelsesfremmende teknologi, teknologi og lignende der er tilpasset u-landenes behov samt produktionsmetoder og teknologier der kan fastholde EU-landenes konkurrenceevne i forhold til især USA og Japan.

EU skal fastlægge retningslinier for den biomedicinske forskning under hensyntagen til kristne, etiske principper, idet det enkelte medlemsland dog skal kunne vælge mere restriktive nationale regler. Menneskets værdighed og respekten for skaberværket skal stå over hensynet til teknolo-

giske fremskridt; derfor skal patent på alle former for menneskeligt liv være forbudt.

Det må sikres, at procedurerne omkring ansøgning om og bevilling af støtte til F&U-programmer ikke hindrer iværksættelse af nye, relevante projekter.

Landbrugspolitik

EU's landbrugspolitik skal sikre forbrugerne gode og sunde fødevarer til rimelige og stabile priser under hensyntagen til producenternes og følgeindustriens økonomiske og beskæftigelsesmæssige forhold.

EU må være bevidst om sin rolle i verdenssamfundet som både højindustrialiseret samfund og storproducent af fødevarer. Landbrugspolitikken skal derfor både sikre den økonomisk og beskæf-

tigelsesmæssigt vigtige landbrugsproduktion og sætte EU i stand til at yde fødevarerbistand til u-lande ved hungerkatastrofer. Fødevarerbistanden må dog ikke hindre u-landene i at opbygge et effektivt landbrug på grund af konkurrence fra EU.

Den fælles landbrugspolitik skal reformeres yderligere, så verdensmarkedspriserne bliver gældende frem for kunstigt fastsatte mindstepriser. I perioder hvor verdensmarkedspriserne ikke er tilstrækkeligt høje til at opretholde en passende fødevarerproduktion i EU, eller hvor verdensmarkedspriserne vil resultere i en for drastisk og uønsket strukturændring, skal der ydes en indkomststøtte til landbruget. Agenda 2000 er et vigtigt skridt i den retning. En omlægning og sænkning af landbrugsstøttens omfang er også vigtig for at lette optagelsen af Central- og Øst-europæiske lande, og for at stille EU i en bedre forhandlingsposition i WTO.

Udgifter til landbrugsordninger, der er en følge af medlemslandenes forpligtigelser overfor tidligere kolonier eller f. eks. overfor områder med vanskelige produktions- eller afsætningsforhold, skal posteres, så man i EF's regnskab kan se, hvad der er ulandsstøtte, industristøtte, sociale ordninger eller regional støtte, og hvad der er direkte landbrugsstøtte.

Integrering af miljømål er vigtige i fremtidens landbrugspolitik.

Braklægning af jord bør kun finde sted i miljøfølsomme områder. Øvrige arealer, der ønskes udtaget af den almindelige landbrugsproduktion, udnyttes ved dyrkning af non-food afgrøder. Sådanne tiltag skal støttes med forskning og omlægning af energiafgifter.

Spekulation i EU-støttet overproduktion af lefaldelige fødevarer og misbrug af EU's landbrugsordninger må bringes til ophør. Enklere regler, effektiv kontrol og hurtigt virkende sanktioner er vejen til at undgå misbrug af EU's støtteordninger. Medlemslande med mangelfuld kontrol skal have beskåret landbrugsstøtten, men sanktioner overfor den enkelte landmand, for overtrædelser af støtteordninger eller miljøbestemmelser, må ikke være ude af proportion med overtrædelsens omfang.

Produktionsmetoder, f.eks. anvendelse af vækstfremmere og opdræt under uhygiejniske og stressende forhold, som klart er skadelige for dyrs og fjerkræes velfærd, skal afvikles efter fælles retningslinier, jf. protokollen i EF-traktaten om dyreskyttelse og dyrevelfærd. Danmark skal i EU arbejde for oprettelse af regioner med særlig høj sundhedsstatus, og sådanne regioner eller medlemslande skal have lejlighed til at kontrollere importerede produkter fra andre regioner eller medlemslande med henblik på beskyttelse af egen status.

Miljøpolitik

Alvorlige miljøproblemer truer både os selv og kommende generationer. Intet land kan løse disse problemer alene. Det er derfor nødvendigt med et internationalt samarbejde om grænseoverskridende miljøproblemer. EU er et naturligt forum for et forpligtende miljø samarbejde, ikke kun i Europa, men også i forbindelse med f.eks. FN's miljøkonferencer og opfølgningen heraf i form af konkrete handlingsplaner. EU skal arbejde for en bæredygtig udvikling, hvor kommercielle interesser ikke går forud for miljøhensyn. Som hovedregel skal forureneren bære de omkostninger, der er forbundet med forebyggelse og

bekæmpelse af miljøskader.

Det er nødvendigt, at det indre marked ikke fører til en situation, hvor manglende miljøhensyn bliver en konkurrenceparameter. Danmark skal derfor arbejde for en opprioritering af en fælles

miljøpolitik i EU baseret på fælles minimumsregler.

For at forhindre, at enkeltlande kan blokere for nødvendige fremskridt i miljøpolitikken, skal alle miljøbeslutninger, der hører under EU, træffes med kvalificeret flertal. Det bør også gælde minimumsnormer for miljøafgifter.

Herudover vil Kristeligt Folkeparti især arbejde for, at

- EU følger konsekvent op på beslutningerne på FN's miljøkonference i Kyoto (Japan)
- sikkerhedsforanstaltningerne i forbindelse med transport af miljøfremmede stoffer skærpes
- produktudviklingen især inden for den kemiske industri og næringsmiddelindustrien underkastes en nøje kontrol af offentlige myndigheder
- bestræbelser for at begrænse dumping og udledning af giftaffald intensiveres, blandt andet via internationale konventioner.

Lufforureningen skal reduceres kraftigt ved indførelse af fælles miljøafgifter og fælles retningslinier og skærpede maksimumsbestemmelser for udledning af kuldioxid, svovldioxid og kvælstofoxid. Fælles miljøafgifter skal dog koordineres med de øvrige industrilande.

Domstolens praksis i forureningsager skal skærpes; det må ikke kunne betale sig at tilsidesætte miljøhensyn. EU skal samarbejde med de østeuropæiske lande om miljøforbedrende foranstaltninger og støtte initiativer hertil økonomisk. Der skal i den forbindelse gøres en særlig indsats for sikkerheden på atomkraftværkerne.

8

EU skal bidrage aktivt til international miljøforskning og samarbejde om miljøpolitiske initiativer. EU må f.eks. bidrage aktivt til at styrke FN's miljøorganisation (UNEP).

Affaldsbjergene vokser og udgør en stadig alvorligere miljøbelastning. Hvis det samlede energiregnskab er positivt, skal genbrug opprioriteres, systematiseres og praktiseres på en mere effektiv måde end hidtil.

Det skal ske ved hjælp af en målrettet afgiftspolitik og fælles minimumsregler for virksomheders tilbagetagning af producerede varer og emballage.

EU bør indføre skrappe foranstaltninger og indgreb, f. eks. ved hjælp af satellitovervågning, overfor tankskibe og andre, der er skyld i olieforurening af havmiljøet.

EU bør arbejde henimod afvikling af fossile brændstoffer som drivmiddel i transportsektoren.

Regionalpolitik

EU's regionalpolitik skal fortsat have til hovedformål at mindske de økonomiske og sociale uligheder mellem EU's regioner. Det skal ske gennem støtte til de mest fjernliggende og de mest tilbagestående områder, øer og tyndt befolkede landdistrikter.

Strukturfondenes midler skal koncentreres om de mest tilbagestående områder og især have til formål at fremme konkurrencemæssig ligestilling med de øvrige områder i EU gennem støtte til udvikling og omstilling af især små og mel-

lemstore virksomheder, forbedring af infrastrukturer og miljø, uddannelse af arbejdsstyrken og fremme af det grænseregionale samarbejde.

De støtteberettigede områder under strukturfondene skal i overvejende grad være identiske med områder, der er prioriteret under EU's statsstøttebestemmelser. Ligeledes bør der fortsat være et betydeligt element af national medfinansiering i de programmer; strukturfondene støtter i de enkelte lande og regioner.

Kristeligt Folkeparti er tilhænger af, at strukturfondenes indsats koncentrerer om færre regioner i de nuværende medlemslande, så der indenfor de nuværende budgetmæssige rammer sikres strukturfondsmidler til ansøgerlandene.

Retlige og indre anliggender

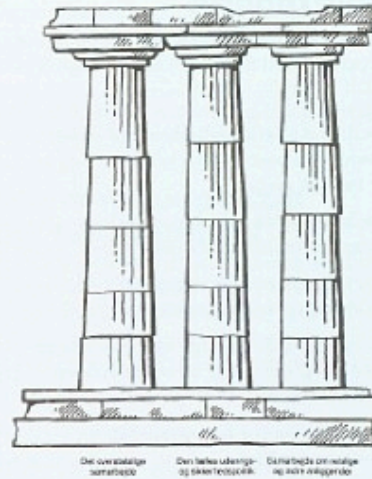
Kristeligt Folkeparti vil fra sag til sag vurdere, om Danmark bør tilslutte sig de retsregler, de øvrige EU-lande vedtager på de områder vedrørende retlige og indre anliggender, der med Amsterdam-traktaten overførtes fra det mellemstatslige til det overstatslige samarbejde (fra „søjle 3“ til „søjle 1“), men som Danmark ikke er forpligtet af på grund af vort forbehold på dette område.

Det afgørende for Kristeligt Folkeparti vil være, om det mere effektive samarbejde, Amsterdam-trakten lægger op til på disse områder, realiseres på en humanitært forsvarlig måde og er i overensstemmelse med f.eks. flygtningekonventionen og de internationalt anerkendte menneskerettigheder.

Senest ved en kommende folkeafstemning vil Kristeligt Folkeparti tage stilling til, om det danske forbehold på dette område bør opretholdes eller opheves.

Forebyggelse og bekæmpelse af grænseoverskridende kriminalitet er imidlertid fortsat et mellemstatsligt samarbejde, hvor Kristeligt Folkeparti lægger vægt på, at der via samarbejdet i Europol sættes de fornødne midler ind på at bekæmpe narkokriminalitet, økonomisk kriminalitet, terrorisme, børnepornografi og lignende.

I forbindelse med efterforskning af grænseoverskridende kriminalitet skal udenlandske politienheder kun i meget begrænset omfang og kun efter særlig aftale med det pågældende lands po-

liti- og justitsmyndigheder kunne operere på andre EU-landes territorier.

Kristeligt Folkeparti vil arbejde for, at Europol skal underkastes parlamentarisk kontrol.

Skatte- og afgiftspolitik

Som en konsekvens af lovgivningen om den frie bevægelighed af arbejde, kapital og tjenesteydelser kan det forventes, at en betydelig del af skatte- og afgiftsgrundlaget bliver mere mobilt, idet en betydelig del af beskatningsobjekterne fremover vil blive placeret, hvor skatten er lavest. Beskatningen af erhvervslivet i EU skal derfor tilnærmes, så indkomstopgørelserne sker efter så ensartede principper og skattesatser som muligt. Derved undgås, at skatter og afgifter bliver en konkurrenceparameter.

Af hensyn til medlemslandenes muligheder for at føre en selvstændig finanspolitik skal det fortsat være muligt at opretholde nationale regler - specielt på personbeskatnings- og afgiftsområdet.

EU skal udarbejde fælles retningslinier for påligning og opgørelse af miljøskatter; Danmark skal udnytte den øgede forståelse i EU for økonomiske styringsmidler i miljøpolitikken til at arbejde aktivt for en ensartet miljøbeskatning.

Kristeligt Folkeparti ønsker endvidere at styrke samarbejdet mellem de enkelte medlemslandes ligningsmyndigheder for at sikre en effektiv opgørelse og opkrævning af skatter og afgifter.

Transportpolitik

I forbindelse med gennemførelsen af den fælles transportpolitik skal der især lægges vægt på:

- forbedring af sikkerheden ved såvel persontransporter som transporter af især farligt gods
- forbedring af energiudnyttelsen i alle former for transportmidler
- nedbringelse af forureningen ved alle former for transportmidler
- hensyntagen til særligt sårbare naturområder og områder af rekreativ og historisk værdi
- mulighederne for at fremme den kollektive trafik.

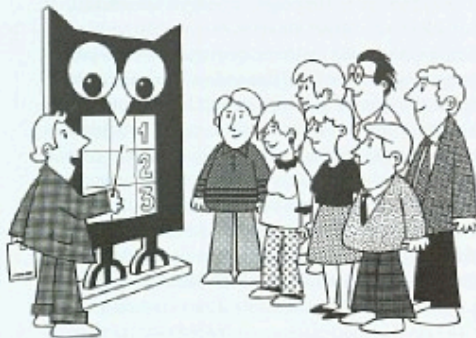
Herudover skal den fælles transportpolitik især støtte udviklingen af transportsektoren i områder med et svagt udviklet transportnet, som vanskeliggør person- og godstransport og dermed deltagelsen i det indre marked.

Uddannelsespolitik

EU skal fremme samarbejdet mellem medlemslandene på det uddannelsespolitiske område under respekt for medlemslandenes ansvar for uddannelsernes indhold og opbygning og landenes nationale egenart.

Harmonisering på uddannelsesområdet er ikke ønskelig, men samarbejdet bør dog føre til gensidig anerkendelse af eksamensbeviser og uddannelsesperioder.

EU's indsats skal have karakter af tilskyndelsesforanstaltninger.

10

EU må især medvirke til fremme af samarbejdet mellem skoler og uddannelsesinstitutioner på tværs af grænserne, herunder sprogudveksling.

Det udenrigs- og sikkerhedspolitiske samarbejde

En af EU's vigtigste opgaver er at bidrage til en mere fredelig og retfærdig økonomisk og social verdensorden, hvor goderne er mere ligeligt fordelt mellem nationerne og samfundsgrupperne, og hvor samfundsforholdene i de enkelte lande lever op til FN's erklæringer om menneskerettighederne.

Det overordnede sigte med EU's samarbejde med omverdenen skal derfor være at sikre fred, frihed og økonomisk retfærdighed i og mellem nationerne.

EU skal stå åbent for alle demokratiske lande i Europa.

EU må i højere grad handle i fællesskab i udenrigs- og sikkerhedsmæssige spørgsmål.

Danmark skal deltage aktivt i udformningen af Europa's nye, sikkerhedspolitiske „arkitektur“ efter afslutningen af den kolde krig, hvor de sikkerhedspolitiske problemstillinger har ændret karakter med ophævelsen af Warszawa-pagten, opløsningen af Sovjetunionen, den forestående optagelse af de central- og østeuropæiske lande i hhv. EU og NATO, det nye politiske og økonomiske samarbejde med Rusland og de øvrige SNG-lande og USA's ønsker om, at Europa i højere grad påtager sig ansvaret for egen sikkerhed. Dette nødvendiggør reformer af NATO og WEU og en styrkelse af OSCE, især med henblik på løsning af konflikterne på Balkan. I forbindelse hermed skal Danmark arbejde for et tæt samarbejde, men også en klar arbejdsdeling mellem NATO og WEU, hvor WEU især skal påtage sig opgaver inden for den „bløde“ del af sikkerhedspolitikken, mens egentlige militære opgaver normalt bør overlades til NATO.

Senest ved en kommende folkeafstemning om de danske forbehold overfor EU-traktaten vil Kristeligt Folkeparti tage stilling til, om forbeholdet vedrørende det forsvarsmæssige samarbejde bør opretholdes eller ophæves, og om Danmark bør ændre sin status i forhold til WEU, fra observatør til fuldt medlem.

EU's udenrigspolitiske indsats skal ske i samarbejde med andre lande og internationale organisationer - herunder FN, NATO og OSCE.

Inden for det udenrigspolitiske samarbejde skal der især lægges vægt på EU's muligheder for at spille en aktiv rolle som mægler i internationale konflikter og som formidler af internationalt samarbejde.

EU's fælles udenrigspolitik må imidlertid ikke få en så fast og formaliseret karakter, at det reelt ophæver det enkelte medlemslands principielle, udenrigspolitiske handlefrihed.

EU's sikkerhedspolitiske handlekraft i forbindelse med konflikterne på specielt Balkan skal styrkes, både af rent sikkerhedspolitiske grunde (inddæmning af konflikterne), af humanitære grunde og for at forebygge nye flygtningestrømme til EU-landene. Det skal blandt andet ske ved en styrkelse af analyseenheden i Rådets sekretariat, ved tidlig udsendelse af mæglere til konfliktområder og om nødvendigt tidlig indsættelse af fredsbevarende styrker.

Kristeligt Folkeparti støtter Amsterdam-traktatens princip om „konstruktiv afståelse“, hvorefter en blank stemme ikke længere automatisk tæller som en nej-stemme. Samtidig er det vigtigt, at der stadig er mulighed for at stemme imod, hvor vitale, nationale interesser er indblandet.

Kristeligt Folkeparti lægger stor vægt på, at så vidt muligt alle nordiske lande er medlemmer af EU; samlet kan de nordiske lande tilføre EU-samarbejdet værdifulde aspekter. Det forudsætter imidlertid en langt bedre koordination af de nordiske landes EU-holdninger, så det ikke ender i nordisk konkurrence i stedet for nordisk samarbejde.

EFTA-lande, der ikke ønsker medlemskab af EU, skal ikke kun have de særlige fordele, der knytter sig til EØS-aftalen, de skal også yde passende økonomiske bidrag til visse af EU's programmer, f.eks. regionalfondene og samhørighedsfonden.

EU's samarbejdsaftaler med landene i Mellemøsten og Nordafrika er et vigtigt led i bestræbelserne på at skabe politisk afspænding og økonomisk og social fremgang i disse områder. Sådanne aftaler kan også modvirke den tiltagende strøm af økonomiske flygtninge fra disse områder til EU-landene. EU bør lægge pres på de arabiske lande for at få dem til at respektere de internationale anerkendte menneskerettigheder.

EU skal arbejde for en fredelig og retfærdig løsning af konflikten mellem Israel og de arabiske lande. Både Israels ret til sikre og anerkendte grænser og palæstinenserens ret til selvbestemmelse må respekteres.

De handelspolitiske modsætninger mellem EU, USA og Japan må løses på grundlag af WTO-aftalerne. Her må EU gå foran i bestræbelserne på at sikre fri konkurrence på lige vilkår gennem afvikling af protektionistiske handelsbarrierer og statsstøtteordninger.

Økonomisk politik og valutapolitik

Med gennemførelsen af det indre marked er der behov for en tæt samordning af EU-landenes generelle, økonomiske politik, og for at sikre den økonomiske stabilitet i Fællesskabet mod f.eks. spekulation mod EU-landenes valutaer er det ligeledes ønskeligt med et tæt valutasamarbejde.

Dette er baggrunden for EU-landenes mangeårige bestræbelser på at skabe holdbare, politiske aftaler på disse områder, f.eks. Det Europæiske Monetære System (EMS) og planerne om en egentlig økonomisk og monetær union (ØMU).

Erfaringerne i forbindelse med blandt andet en række alvorlige valutakriser i 1990'erne har understreget behovet for langsigtede, juridisk bindende aftaler om samordning af medlemslandenes generelle, økonomiske politik og valutapolitik, senest realiseret med EF-traktatens bestemmelser om den økonomiske og monetære union.

Indtil forudsætningerne for en folkeafstemning om et eller flere af de danske forbehold er til stede, må Danmark søge den tættest mulige tilknytning til samarbejdet mellem ØMU-landene for at beskytte kronen mod valutaspekulationer og for at medvirke til, at Euro'en opnår den nødvendige stabilitet og styrke i forhold til specielt den amerikanske dollar og den japanske yen.

Ordforklaring

Agenda 2000

Kommissionens strategipapir for reform af EU's institutioner og politikker og for forberedelsen af udvidelsen med ansøgerlandene og budgetspørgsmålet i forbindelse hermed. Indeholder også en anbefaling af, hvilke ansøgerlande der i første omgang bør indledes forhandlinger med med henblik på medlemskab af EU. Blev første gang præsenteret for Europaparlamentet af Kommissionens formand, Jacques Santer, den 16. juli 1997.

Amsterdam-traktaten

Resultatet af regeringskonferencen i 1996-97 om ændring af Maastricht-traktaten om Den Europæiske Union. Forhandlingerne indledtes i Torino (Italien) den 29.3.96 og afsluttedes på Det Europæiske Råds møde den 16.-17.6.97 i Amsterdam. Efter en sproglig gennemgang af traktatteksten underskrev medlemslandenes udenrigsministre traktaten den 2.10.97. Den 7.10.97 fremsatte udenrigsministeren lovforslag om godkendelse af traktaten. Folketinget vedtog regeringens lov-forslag den 7.5.98, hvorefter traktaten godkendtes ved en folkeafstemning den 28.5.98. 55,14% stemte ja og 44,86% stemte nej. Stemmeprocenten var 74,8. Traktaten træder først i kraft, når alle EU-lande har ratificeret (godkendt) den.

AVS-landene

71 u-lande i Afrika, Vestindien (Karibien) og Stillehavet, som er omfattet af en særlig aftale med EU - Lomé-konventionen (se nedenfor). Næsten alle afrikanske lande er tilsluttet dette samarbejde.

BNI

Bruttonationalindkomsten. Den samlede værdi af et lands årlige omsætning af varer og tjenesteydelser, både private og offentlige.

De 4 danske forbehold

Ved folkeafstemningen den 2.6.92 om Maastricht-traktaten forkastedes denne med en meget snæver margin. 7 af Folketingets partier, herunder KRF, blev herefter enige om et udspil (regeringens memorandum „Danmark i Europa“ af 30.10.92) til vore EF-partnere. Udspillet indeholdt

dels en række generelle synspunkter om det fremtidige samarbejde i Europa i almindelighed og i EU i særdeleshed, dels ønsker om en række præciseringer i forhold til visse punkter i Maastricht-traktaten og endelig et konkret udspil (4 forbehold) vedr. indholdet i en aftale med vore EF-partnere med henblik på forelæggelse af forhandlingsresultatet ved en ny folkeafstemning i Danmark.

De 4 forbehold vedrørte Maastricht-traktatens bestemmelser om

- Unionsborgerskabet
- Den økonomiske og monetære union
- Fælles forsvarspolitik og fælles forsvar
- Retlige og indre anliggender.

Forhandlingsresultatet - Edinburgh-afgørelsen af 12.12.92 - blev godkendt af Folketinget og efterfølgende vedtaget ved folkeafstemningen den 18.5.93 sammen med Maastricht-traktaten. Herefter kunne Danmark ratificere (tiltræde) traktaten. De 7 partier bag regeringsudspillet af 30.10.92 indgik senere en aftale om, at de 4 forbehold kun kan ophæves gennem en ny folkeafstemning. Forbeholdene blev i forbindelse med regeringskonferencen i 1996-97 indarbejdet i Amsterdam-traktaten, dels i en protokol (forbeholdene vedr. unionsborgerskabet og den økonomiske og monetære union), dels i selve traktatteksten (forbeholdene vedr. forsvarsspørgsmål og retligt samarbejde).

EFTA

Den engelske forkortelse for European Free Trade Association, dvs. Den Europæiske Frihandels-sammenslutning - et frihandelssamarbejde mellem (nu) Island, Lichtenstein, Norge og Schweiz. Med Finlands, Sveriges og Østrigs optagelse i EU den 1.1.95 udtrådte disse lande af EFTA. Bortset fra de oprindelige 6 EU-lande har alle nuværende EU-lande tidligere været medlemmer af EFTA.

Europol

Det Europæiske Politisamarbejde. Oprettet på grundlag af Maastricht-traktatens bestemmelser om „Retlige og indre anliggender“ og er et mellemstatsligt samarbejde, der består i udveksling af informationer mellem EU-landenes politi- og justitsmyndigheder om forhold, der har betydning for samarbejdet mellem EU-landene om bekæmpelse af grænseoverskridende kriminali-

tet. Er en parallel til det internationale politi-samarbejde (Interpol), Danmark også deltager i.

EU's retsgrundlag

Det primære retsgrundlag består af følgende 7 traktater m.v.:

1. Traktaten om Den Europæiske Union (også kaldet Maastricht-traktaten eller unionstraktaten).
2. Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab (også kaldet EF-traktaten eller Rom-traktaten).
3. Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab (også kaldet EKSF-traktaten eller Paris-traktaten).
4. Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab (også kaldet Euratom-traktaten).
5. Akten om almindelige direkte valg af repræsentanterne i Europa-Parlamentet.
6. Konventionen af 25. marts 1957 vedrørende fælles institutioner for De Europæiske Fællesskaber.
7. Traktaten af 8. april 1965 om oprettelse af et fælles Råd og en fælles Kommission.

Til traktaterne er knyttet en række protokoller og erklæringer.

Protokoller har samme retsvirkning som traktaterne, men behandler specifikke spørgsmål, som ikke egner sig til at indgå direkte i traktatteksterne. Protokoller har samme retsvirkning som traktaterne, men behandler specifikke spørgsmål, som ikke egner sig til at indgå direkte i traktatteksterne. Erklæringer kan betragtes som uddybning af eller kommentarer til specifikke traktattekster, men har ikke samme retsvirkning som disse. Alle EU's forordninger, direktiver og lign. Retsakter er afledt af ovenstående traktater mv.

EØS

Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde. EØS-aftalen af 2.5.92 omfatter EU-landene og EFTA-landene med undtagelse af Schweiz, der ved en folkeafstemning i 1992 forkastede aftalen. Aftalen indebærer blandt andet, at medlemslandene udgør ét stort frihandelsområde; det betyder i praksis, at de deltagende EFTA-lande har adgang til EU's indre marked på samme betingelser som EU-landene, men uden at have formel indflydelse på reglerne for det indre marked. Aftalen omfatter industri-varer, men ikke landbrugs- og fiskerivarer.

Forstærket samarbejde

Med Amsterdam-traktaten indførtes nye bestemmelser om udvidet samarbejde mellem grupper af medlemslande, som på visse områder ønsker at gå videre i samarbejdet end andre medlemslande. Bestemmelserne gælder samarbejdet i „Søjle 1“ og „Søjle 3“ i Maastricht-traktaten. Den officielle betegnelse for et sådant samarbejde er „forstærket samarbejde“. Mere uofficielt bruges udtryk som „fleksibilitet“ i samarbejdet og et „EU i flere hastigheder“. Der er dog en række vigtige betingelser for et sådant samarbejde, hvoraf de vigtigste er: Et flertal af medlemslande skal deltage; samarbejdet skal være åbent for alle medlemslande; det skal være foreneligt med fællesskabsretten; det skal respektere unionens mål og den fælles institutionelle ramme, og det skal være sidste udvej, hvis der ikke kan etableres et samarbejde på det relevante område mellem samtlige medlemslande.

Kompetence

I EU-retten skelnes der mellem Fællesskabets enekompetence og kompetence, der er delt mellem Fællesskabet og medlemslandene. Typiske eksempler på politikområder, hvor Fællesskabet (EF) har enekompetence, er toldområdet (toldunionen), landbrugs- og fiskeripolitikken og handelspolitikken, hvor retsgrundlaget typisk er forordninger, som vedtages af Rådet, eller bestemmelser som direkte fremgår af traktaterne, og som har umiddelbar gyldighed i alle medlemslande. På andre områder er retsgrundlaget typisk direktiver, hvor medlemslandene er forpligtet til at gennemføre national lovgivning på grundlag af regelsæt (direktiver), der er fastsat af Fællesskabets institutioner. Her er der tale om delt kompetence. Hvadenten der er tale om enekompetence eller delt kompetence, vil retsgrundlaget ved vedtagelsen af retsakter direkte eller indirekte fremgå af bestemte artikler i traktaterne. Endelig er der naturligvis en lang række områder, hvor Fællesskabet ingen kompetence har, og hvor lovgivningen alene er medlemslandenes kompetence.

Konstruktiv afståelse

Muligheden for at et EU-land kan undlade at deltage i en „fælles aktion“ i den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik ved at afstå fra at stemme. I alt kan kun et antal lande svarende til en tredjedel af stemmerne i et kvalificeret flertal i Rådet undlade at stemme. Hvis flere undlader at stemme, kan den fælles aktion ikke vedtages. Det betyder, at op til mellem 2 og 7 lande kan af-

stå fra at stemme - afhængigt af hvilke lande det drejer sig om. Reglen er en slags parallel til bestemmelserne om „forstærket samarbejde“ under „Søjle 1 og 3“, jf. ovenfor.

Kvalificeret flertal

Ved afstemninger i Ministerrådet skal der 62 stemmer til et kvalificeret flertal svarende til 71% af samtlige 87 stemmer. Danmark har 3 stemmer. Med Maastricht-traktaten og Amsterdam-traktaten kan der på langt flere områder end hidtil træffes afgørelse med kvalificeret flertal. Tilsvarende er der sket en kraftig reduktion i antallet af områder, hvor beslutninger skal træffes med énstemmighed.

Lomé-konventionen

En omfattende samarbejdsaftale mellem EU og nu 71 u-lande, de såkaldte AVS-lande (se ovenfor). Omfatter både handelsaftaler og finansielle støtteordninger. Navnet skyldes, at den første aftale blev indgået i Togos hovedstad Lomé (28.2.75). Den nuværende aftale, Lomé IV, blev undertegnet den 15.12.89 i Lomé og har en løbetid på 10 år.

Maastricht-traktaten

Traktaten af 7.2.92 om oprettelse af Den Europæiske Union. Trådte i kraft 1.11.93. Med Maastricht-traktaten samledes EU-traktaterne i den nu velkendte „3-søjle-model“, som er videreført i Amsterdam-traktaten. En væsentlig forskel mellem Maastricht-traktaten og Amsterdam-traktaten er, at de fleste bestemmelser om „Retlige og indre anliggender“ med Amsterdam-traktaten overføres fra „Søjle 3“ til „Søjle 1“ og dermed skifter karakter fra at være et rent mellemstatsligt samarbejde til at være et overstatsligt samarbejde.

Mellemstatsligt samarbejde

Et internationalt samarbejde betegnes som mellemstatsligt, hvis det alene foregår mellem 2 eller flere lande på regeringsniveau. Mellemstatslige aftaler skal godkendes i aftaleparternes hjemlande, som regel af de nationale parlamenter. Aftalerne har ikke umiddelbar retsvirkning for de pågældende landes borgere, men kan få det via national folkelovgivning. I EU er samarbejdet om retlige og politimæssige anliggender og den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik fortsat mellemstatsligt.

14

OSCE

Den engelske forkortelse for Organization for Security and Cooperation in Europe, d.v.s. Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa. Afløste Konferencen om Sikkerhed og Samarbejde i Europa, CSCE. Har sekretariat i Prag. Samarbejdet er blandt andet baseret på den såkaldte slutakt fra den første CSCE-konference, der fandt sted i Helsingfors i august 1974. Siden har der regelmæssigt været afholdt konferencer med forskellige temaer og resultater i vigtige sluteklæringer.

Samarbejdet omfattede oprindeligt 32 europæiske lande samt USA, Canada og Sovjetunionen. Omfatter nu - efter Sovjetunionens opløsning - ca. 52 lande.

Overstatsligt samarbejde

I et overstatsligt samarbejde kan der vedtages retsakter, som direkte eller indirekte er bindende for den enkelte borger og virksomheder. Det traditionelle EF-samarbejde, dvs. samarbejdet i „Søjle 1“ i Maastricht-traktaten, er et overstatsligt (eller overnationalt) samarbejde. På disse områder har Fællesskabets institutioner overtaget kompetencen til at lovgive helt eller delvis fra medlemslandene.

SNG-landene

Rusland og en række republikker i det tidligere Sovjetunionen, samlet i Statssamfundet af Uafhængige stater.

Subsidiaritet

Bruges i EU-sammenhæng om det princip, der ligger til grund for arbejdsdelingen mellem EU's institutioner og medlemslandene. Indebærer, at beslutninger som kan tages og/eller forvaltes på et „lavere“ myndighedsniveau, ikke skal henlægges til et „højere“ niveau. Er bl.a. defineret i Maastricht-traktatens artikel 3B: „Fællesskabet handler inden for rammerne af de beføjelser og mål, der er tillagt det ved denne Traktat. På de områder, som ikke hører ind under dets enekompetence, handler Fællesskabet, i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, kun hvis og i det omfang målene for den påtænkte handling ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af Medlemsstaterne og derfor, på grund af den påtænkte handlings omfang eller virkninger, bedre kan gennemføres på fællesskabsplan.

Fællesskabet handler kun i det omfang, det er nødvendigt for at nå denne Traktats mål."

UNCTAD

Den engelske forkortelse for United Nations Conference on Trade and Development, d.v.s. FN's konference om handel og udvikling. Konferencerne afholdes hvert fjerde år og behandler u-landenes handelsvilkår.

WEU

Den engelske forkortelse for West European Union, dvs. Den Vesteuropæiske Union - et sikkerhedspolitisk samarbejde mellem næsten alle de nuværende medlemmer af EU og de fleste af NATO's europæiske medlemslande. Der arbejdes på at integrere WEU i NATO-samarbejdet, så WEU i praksis bliver „den europæiske søjle“ i NATO. Danmark har - sammen med Finland, Irland, Sverige og Østrig - valgt kun at deltage som observatør i WEU.

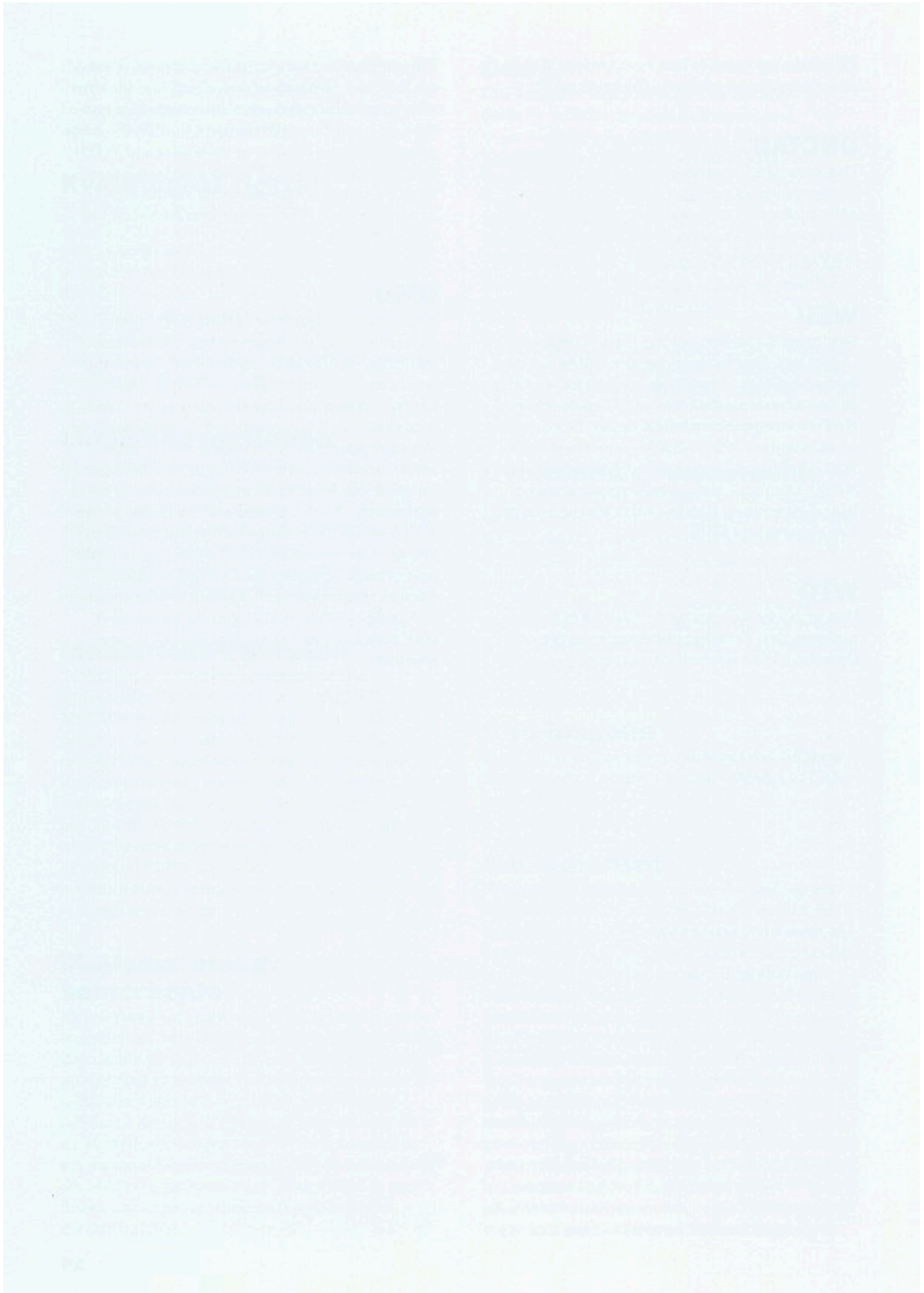
WTO

Den engelske forkortelse for World Trade Organization, dvs. Verdenshandelsorganisationen. Oprettet i 1994 efter afslutningen af

forhandlingerne om en ny, international aftale om handel og toldsatser m.v., den såkaldte Uruguay-runde. Komplekset af internationale handels- og toldaftaler gik tidligere (indtil afslutningen af Uruguay-runden og oprettelsen af WTO) under betegnelsen GATT, den engelske forkortelse for General Agreement on Tariffs and Trade, dvs. Den Almindelige overenskomst om told og handel.

ØMU

Økonomisk og monetær (valutarisk) union. Et helt nyt kapitel herom indgik i Maastricht-traktaten og blev ikke ændret med Amsterdam-traktaten. Bestemmelserne er blandt andet baseret på den såkaldte Delors-rapport (1989), som skitserer 3 faser henimod en økonomisk og monetær union for EU-landene. Bestemmelserne indebærer, at de EU-lande, der deltager i unionen - og lever op til en række krav til deres økonomier - fra 1.1.99 indfører en fælles pengepolitik og fastlåser deres indbyrdes valutakurser, og at de senest i år 2002 udskifter de nationale mønter og sedler med en fælles valuta, Euro'en. Danmark har - ligesom Storbritannien og Sverige - valgt at stå uden for unionens 3. fase, men har i øvrigt knyttet sig tæt til samarbejdet.

Øvrige materialer vedrørende Kristeligt Folkepartis politik

Nr. 1. Principprogram

Arbejdsprogrammer:

- Nr. 2. Familiepolitik
- Nr. 3. Arbejdsmarkedspolitik
- Nr. 4. Boligpolitik
- Nr. 5. Energilpolitik
- Nr. 6. Erhvervs politik
- Nr. 8. Forsvarspolitik
- Nr. 9. Flygtninge- og indvandrerpolitik
- Nr. 10. Kirkepolitik
- Nr. 11. Kommunalpolitik
- Nr. 12. Kulturpolitik
- Nr. 13. Landbrugspolitik
- Nr. 14. EU-politik
- Nr. 15. Miljøpolitik
- Nr. 16. Retspolitik
- Nr. 19. Skatte- og afgiftspolitik
- Nr. 20. Socialpolitik
- Nr. 21. Sundhedspolitik
- Nr. 22. Undervisnings- og uddannelsespolitik
- Nr. 23. Udenrigspolitik
- Nr. 24. Ulandspolitik
- Nr. 25. Teknologipolitik
- Nr. 26. Etik på det biomedicinske område
- Nr. 27. Etik i økonomien

Andet:

Orientering om Kristeligt Folkeparti
Landsvedtægter
Handicap-politik - nogle ønsker og løsningsforslag
Handlingsplan vedrørende abortforebyggende tiltag
Politik på et kristent værdigrundlag

Kan alle bestilles på Kristeligt Folkepartis Landskontor,
Bernhard Bangs Allé 23, 2000 Frederiksberg.
Telefon 38 88 51 52 - Fax. 38 88 15 31

**KRISTELIGT
FOLKEPARTI**
- en stemme for livet

Bernhard Bangs Allé 23
2000 Frederiksberg
Telefon: 38 88 51 52
Fax: 38 88 31 15
www.krf.dk

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk